

Controle onder vuur

Philips

2014 is het jaar geworden waarin Philips zijn langverwachte en definitieve splitsing bekendmaakte. Het technologie-concern neemt binnen anderhalf jaar afscheid van zijn wortels en zet de lichtdivisie buiten de deur.

Dit is een historisch besluit dat de metamorfose van Philips definitief bezegelt. Het concern heeft sinds zijn ontstaan in 1891 aan de wieg gestaan van baanbrekende uitvindingen op het gebied van licht en allerlei toepassingen daarvan. De overblijvende onderdelen gezondheidzorg (healthcare) en consumer lifestyle (tandenborstels, scheerapparaten, keukenmachines) worden samengevoegd tot HealthTech.

Topman Frans van Houten maakte het opsplitsen bekend in een Londens conferentiecentrum waar het elektronica-concern eind september zijn jaarlijkse analistentag had. "We zetten nu twee gefocuste bedrijven op die kunnen groeien en waarde moeten creëren", aldus Van Houten.

Philips voelt de druk om weer groei te laten zien, maar of HealthTech daarin zal slagen zal moeten blijken. 2014 was ook het jaar waarin de healthcare-tak regelmatig haperde en uiteindelijk een omzetsdaling van drie procent moest slikken. Vooral het stilleggen van een medische productie-faciliteit voor CT-scanners in het Amerikaanse Cleveland (vanaf januari 2014 vanwege kwaliteitsproblemen) hakte er in. Aanvankelijk dacht Philips dat de stillegging 60 tot 70 miljoen euro aan winst zou kosten, begin dit jaar was de schadepost al opgelopen tot 225 miljoen euro.

Nauwelijks een week nadat de ontvlechting wereldkundig was gemaakt, kwam er een nieuwe domper, wederom bij de medische tak. In de Verenigde Staten legde de rechter Philips in een al sinds 2009 lopende zaak een boete van 366 miljoen euro op vanwege vermeende patentbreuk. Voor beleggers kwam ook die affaire als een verrassing. In haar jaarrapporten had Philips nooit melding gemaakt van deze lopende rechtszaak. In 2012 moest het concern al 500 miljoen euro betalen vanwege haar rol in een beeld-buiskartel.

Die tegenvaller luidde de derde winstwaarschuwing van het jaar in. Gedurende zijn inmiddels vier jaar durende bewindsperiode moest Van Houten al zes keer eerder uitgesproken

verwachtingen inslikken. De beurskoers is per saldo in die periode niet van zijn plaats gekomen en deed het daarmee aanzienlijk slechter dan de AEX, ondanks enkele miljarden euro's die Philips uittrok voor het inkopen van eigen aandelen. Onder leiding van Van Houten moest Philips meer voorspelbare financiële resultaten laten zien, maar daar slaagt het concern vooralsnog niet in. Wij zullen ook in 2015 Philips nauwgezet blijven volgen.

BAM

Ook Nederlands grootste bouwbedrijf BAM (jaaromzet zeven miljard euro) kende een stroef jaar. Twee infra-structuurprojecten in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk bleken medio juli duurder uit te vallen dan verwacht. Het leverde een verliespost op van 75 miljoen euro. Slecht weer en onverwacht slechte grondcondities gaf toenmalig topman Nico de Vries als redenen op. Binnen enkele dagen daalde de beurskoers zo'n 40 procent waarmee BAM ongeveer 350 miljoen euro minder waard werd.

BAM zei nog zo'n vier miljard euro aan opdrachten in het orderboek (van 11 miljard euro) te hebben die zijn aangenomen onder het oude aanname- en selectiebeleid. Na medio 2013 is een nieuwe tenderprocedure in werking getreden die het risico op uitschuivers moet beperken.

Het winstalarm volgde nadat De Vries drie maanden eerder nog had gezegd dat BAM "op dat moment geen projecten met materiële financiële aandachtspunten" had. Eind augustus 2013 had de Bunnikse bouwer op een handvol buitenlandse werken ook al verliezen moeten incasseren door ondermaats projectmanagement.

Het probleem is niet alleen dat de tegenwind van buiten het bedrijf komt vanwege weinig werkaanbod, scherpe concurrentie en dus lage prijzen. Voor projectbedrijven blijkt het keer op keer een hels karwei om risico's goed in beeld te hebben en in te schatten.

Een misser bij een bouwproject kan direct het verschil maken tussen winst of verlies. Dat geldt vooral als de werken tegen te scherpe prijzen zijn aangenomen gedurende moeilijke economische perioden. Dan is de veiligheidsmarge om klappen op te vangen al snel te krap.